

เอกสารประกอบการเรียน: กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ศ 1.1 ม.1/4 รวบรวมงานปั้นหรือสื่อผสมมาสร้างเป็นเรื่องราว 3 มิติ โดยเน้นความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน และการสื่อถึงเรื่องราวของงาน

เรื่อง: งานปั้นสร้างสรรค์

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานปั้นและสื่อผสม 3 มิติ

งานศิลปะ 3 มิติ (3D Art) คือผลงานที่มีความกว้าง ความยาว และความหนา (หรือความลึก) สามารถมองเห็นได้รอบด้านและจับต้องได้ ซึ่งต่างจากภาพวาดที่เป็นแบบ 2 มิติ โดยการสร้างสรรค์ผลงานใน บทเรียนนี้จะมุ่งเน้นไปที่

- งานปั้น (Sculpture)** การนำวัสดุที่มีความเหนียวและอ่อนตัว เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว หรือเปเปอร์ มาเช่ มาพอก เพิ่ม หรือลด เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงต่างๆ
- สื่อผสม (Mixed Media)** การนำวัสดุหลากหลายประเภท เช่น เศษไม้ ลวด กระดาษ พลาสติก หรือ วัสดุเหลือใช้ มาประกอบเข้าด้วยกันร่วมกับงานปั้น เพื่อสร้างมิติและพื้นผิวที่แปลกใหม่

2. หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่สำคัญ (ตามตัวชี้วัด)

ในการสร้างเรื่องราว 3 มิติให้มีความน่าสนใจและสมบูรณ์ นักเรียนต้องคำนึงถึงหลักการจัดองค์ประกอบ ศิลป์ 2 ประการหลัก ได้แก่

2.1 ความเป็นเอกภาพ (Unity)

คือ การจัดระเบียบของรูปทรง สี และพื้นผิวในงานปั้นให้รวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว ไม่แตกแยก หรือกระจาย งานที่มีเอกภาพจะทำให้ผู้ชมมองเห็นผลงานเป็นชิ้นเดียวกันและเข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจน

- เทคนิคการสร้างเอกภาพ** การจัดกลุ่มรูปปั้นให้อยู่ในฐานเดียวกัน หรือการใช้โทนสีที่เชื่อมโยงถึง กัน

2.2 ความกลมกลืน (Harmony)

คือ การนำทัศนธาตุ (เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว) มาจัดวางให้มีความประสานกลมกลืน ไม่ขัดแย้งกันอย่างรุนแรง ช่วยให้ผลงานดูนุ่มนวลและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- เทคนิคการสร้างความกลมกลืน:** การใช้วัสดุที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือการปั้นเรื่องราวที่ตัวละครและฉากมีความสอดคล้องกัน (เช่น ปั้นสัตว์ทะเล ก็ควรมีฉากเป็นปะการัง ทราย หรือโบริดหินที่กลมกลืนกัน)

2.3 การสื่อถึงเรื่องราว (Storytelling)

ผลงานที่ดีต้องสามารถบอกเล่าเรื่องราวผ่านรูปทรงได้ เช่น การแสดงท่าทางของตัวละคร การจัดวางตำแหน่งที่บ่งบอกถึงเหตุการณ์ หรือการใช้วัสดุสื่อผสมเพื่อเสริมจินตนาการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ "งานปั้นสื่อเรื่องราว 3 มิติ"

- คิดและกำหนดหัวข้อ (Conceptualize):** กำหนดเรื่องราวที่ต้องการจะสื่อ เช่น "โลกใต้ทะเล", "ป่าเวทมนตร์", หรือ "วิถีชีวิตในชุมชน"
- ร่างภาพและออกแบบ (Sketch & Plan):** วาดภาพคร่าวๆ ลงบนกระดาษเพื่อกำหนดตำแหน่งของตัวละคร ฉาก และวัสดุสื่อผสมที่จะนำมาใช้ เพื่อจัดวางองค์ประกอบให้เกิด **เอกภาพ**
- เตรียมวัสดุอุปกรณ์ (Preparation):**
  - วัสดุปั้น: ดินน้ำมัน ดินเหนียว หรือดินปั้นโพลิเมอร์
  - วัสดุสื่อผสม: กิ่งไม้ ก้อนกรวด เปลือกหอย เศษผ้า หรือลวด
  - เครื่องมือ: ไม้ปั้น แผ่นรองปั้น หรือกระดานสำหรับทำฐาน
- ลงมือปฏิบัติ (Execution):**
  - เริ่มจากการสร้าง "ฐาน" หรือ "ฉากหลัง" เพื่อรวบรวมชิ้นงานให้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน (สร้างเอกภาพ)
  - ปั้นตัวละครและองค์ประกอบต่างๆ นำมาจัดวางอย่างสมดุล
  - นำวัสดุสื่อผสมมาตกแต่งเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดมิติและ **ความกลมกลืน**
- ตรวจสอบและปรับปรุง (Review & Refine):** ถอยออกมามองผลงานในภาพรวมว่าเรื่องราวสื่อสารได้ชัดเจนหรือไม่ ชิ้นงานดูกลมกลืนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือไม่ หากมีจุดที่ขัดแย้งให้ปรับแก้

---

4. กิจกรรมท้ายบทเรียน (Assignment)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหรืองานปั้นสื่อผสม 3 มิติ ในหัวข้อ **"นิทานในดวงใจ"** หรือ **"โลกจินตนาการของฉัน"**

- **ขนาดผลงาน:** จัดวางบนฐานขนาดไม่เกิน 15 x 15 เซนติเมตร
- **เงื่อนไข:**
  1. ต้องใช้วัสดุชิ้นร่วมกับวัสดุสื่อผสมอย่างน้อย 2 ชนิด
  2. ผลงานต้องแสดงออกถึง **ความเป็นเอกภาพ** (เป็นเนื้อเดียวกัน ไม่หลุดแยก)
  3. องค์ประกอบในงานต้องมีความ **กลมกลืน** กัน
  4. สามารถเล่าเรื่องราวหรือแนวความคิดของผลงานหน้าชั้นเรียนได้